

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Матеріали навчально-наукової
конференції з міжнародною участю

30 березня 2023 року

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

*Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю 30 березня 2023 року*

ПОЛТАВА – 2023

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ № 2
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Кузьменко Н.В., Пода О.А., Таняньська С.М., Несіна І.М., Коленко І.О.

Полтавський державний медичний університет

Визначено слабкі й сильні сторони дистанційного навчання за результатами проведеного анкетування здобувачів вищої медичної освіти. Переважна більшість анкетованих позитивно оцінили дистанційний формат навчання, а його основним недоліком назвали відсутність безпосереднього спілкування з викладачем і з пацієнтом.

Ключові слова: дистанційне навчання, здобувач вищої медичної освіти, самостійне навчання, анкетування студентів-медиків.

The article identifies the weak and strong aspects of distance learning based on the results of a questionnaire conducted among students of higher medical education. The vast majority of respondents positively evaluated the distance learning format, and its main drawback was the lack of direct communication with the teacher and the patient.

Keywords: distance learning, recipient of higher medical education, independent study, survey of medical students.

Вступ. Як відомо, дистанційне навчання – це комплекс інформаційних технологій і методик викладання, призначений для здобуття освіти без фізичної присутності здобувачів у навчальному закладі. Цей вид навчальної діяльності опосередкований через інтерактивну взаємодію викладачів і студентів на різних етапах освітньої підготовки шляхом використання таких традиційних форм навчання як лекція, практичне заняття, семінар, консультація, а також самостійної роботи здобувачів із матеріалами інформаційної мережі. Обов'язковою умовою дистанційного навчання є використання принципів відкритого навчання й організації інформаційного освітнього середовища з метою спілкування й постачання навчального матеріалу за допомогою сучасних телекомунікацій, комп'ютерних навчальних програм, освітніх платформ. При цьому, велике значення в процесі навчання має саме самостійна робота здобувачів, а педагогічний працівник відіграє роль консультанта й організатора навчального процесу [7; 8].

Реалії сьогодення вимагають від учасників освітнього процесу широко застосовувати дистанційні форми навчання. Глобальна світова проблема, яка виникла у зв'язку зі стрімким розповсюдженням вірусної інфекції COVID-19, спонукала до запровадження тривалого карантину для розриву «епідеміологічного ланцюжка», зменшення смертності й навантаження на лікувальні установи у випадках тяжкого перебігу хвороби. Таким чином, для забезпечення безперервного процесу навчання у сфері освіти виникла нагальна потреба в перегляді й реорганізації освітніх стратегій викладання в цілому, а для педагогів – необхідність швидкого й поглибленого засвоєння нових методик із застосуванням дистанційних освітніх платформ, опанування комп'ютерних технологій, програм тощо [6]. Здобувачі освіти й викладачі були змушені швидко й продуктивно організувати новий формат освітнього середовища і майже з перших днів дистанційної освіти мали змогу усвідомити всі переваги й недоліки такого навчання.

Не винятком стала сфера здобуття вищої медичної освіти в Україні, в якій за основу було обрано змішану модель дистанційного навчання. Така модель здобуття освіти поєднує в собі онлайн-навчання, традиційне й самостійне навчання студента [1; 3; 8]. Для забезпечення проведення лекційних і семінарських занять широко використовуються платформи Skype, Google Meet, Zoom, Microsoft Teams, де в синхронному режимі можлива комунікація студента й викладача, швидкий і безпосередній обмін інформацією між учасниками, подібно традиційній формі освіти. Асинхронне навчання забезпечується шляхом користування ресурсами освітніх сервісів (Moodle, Google classroom, Edmodo, Coursera, EduBrite тощо), освітніх каналів, web-сторінок університетських сайтів, доступ до яких рекомендований викладачем, або здобувач самостійно виконує пошук інформації для засвоєння навчального матеріалу.

Доведеною перевагою використання дистанційних освітніх платформ є те, що такий вид дистанційної освіти забезпечує особистісно-орієнтований підхід у навчанні. Таке навчання – безперервне, якісне і всебічне, проводиться без відриву від повсякденної діяльності в найбільш зручному місці й часі. Крім того, суттєво підвищує активну роль здобувача освіти в процесі навчання, спонукає формувати вміння користуватись електронними базами знань і пошуку достовірної інформації, а від викладача вимагає безперервного професійного зростання шляхом вдосконалення викладання за змістом і формою [6; 7]. Крім того, до плюсів дистанційного навчання можна віднести високу ефективність професійної підготовки, короткі терміни навчання, незалежність здобувача освіти від територіального розташування закладу вищої освіти, можливість одночасно навчатися в Україні та за її межами, вільний і безперервний доступ до інформаційних джерел [8].

Основними недоліками дистанційного навчання насамперед вважають відсутність практичних занять, постійного контролю й безпосереднього спілкування педагога і здобувача, тобто є проблематичним індивідуальний підхід у навчанні. Особливо гостро ця проблема постала у сфері здобуття вищої медичної освіти, де невід'ємною складовою навчання є практика, безпосередня робота з пацієнтом для формування й удосконалення клінічного мислення майбутнього лікаря. Організація синхронного заняття з відпрацюванням тих чи інших практичних навичок і вмінь потребує залучення високоякісної дорогої техніки, безперервного високошвидкісного інтернет-зв'язку, розробки й ліцензування медичних ігор-симуляцій, які б стали альтернативою роботи з реальним пацієнтом із плоті й крові, дали змогу студенту-медику тренуватися на комп'ютерних моделях, максимально наближених до реальності [1-3]. Під час пандемії деякі з освітніх платформ, наприклад, платформа онлайн-симуляції CyberPatient, мали безоплатний відкритий доступ у всіх країнах. Загалом застосування сучасних ігрових технологій важливе для медичної освіти навіть у рамках традиційної освіти. Ігри-симуляції – найскладніша у створенні форма електронного навчання, поки що не призначена до широкого використання через високу вартість. Видається, що

отримання прав на використання таких ресурсів має стати частиною національних стратегій розвитку медичної освіти [2; 4]. Дещо наближеним до пацієнт-орієнтованого навчання можна вважати клінічні стажування з використанням web-ресурсів у режимі онлайн, відеозаписів або трансляцій пацієнтів, розбір клінічних кейсів, консилиумів лікарів, телемедицини. Проте вищевказані методи не здатні замінити реальний контакт із пацієнтом, а отже, пошук і освоєння інноваційних форм і методів дистанційної освіти залишається відкритим питанням для закладів вищої медичної освіти [1; 2; 5].

Також однією з перешкод на шляху здобуття якісної освіти слід вважати відсутність самодисципліни, низькі рівні свідомості й самостійності здобувачів. Внутрішня мотивація студента до навчання та її потенціал залежать від багатьох зовнішніх і внутрішніх факторів: стосунки в сім'ї та колективі, здатність до засвоєння матеріалу, стан фізичного й психічного здоров'я, стресостійкість, заохочувальна роль викладача та ін. При дистанційному навчанні значно більше уваги приділяється самостійній роботі студента, що потребує самоопрацювання освітнього матеріалу з окремої дисципліни, а також додаткового тематичного навчання за допомогою освітніх платформ для самостійного навчання, наявних у мережі Internet, і власних інформаційних баз, web-ресурсів, web-сайтів університетів, профільних кафедр [5; 7; 8]. Завдання викладача полягає в наданні доступу до електронної бази даних досконалого за змістом і формою навчального матеріалу, який відповідає державним стандартам освіти й навчальним професійним програмам із певної спеціальності. обов'язковою умовою викладання є контроль успішності засвоєння матеріалів навчальної дисципліни протягом усього періоду навчання здобувача вищої медичної освіти.

Невід'ємною складовою державних освітніх стандартів стали розробка й організація електронного інформаційно-освітнього середовища в медичних ЗВО. Усе ж таки, саме у вищій медичній школі зберігаються дещо скептичне ставлення до дистанційного навчання й побоювання щодо забезпечення належного розвитку клінічних навичок майбутніх лікарів, особливо при вивченні освітніх компонент, які раніше викладалися виключно офлайн. Оскільки дистанційні форми навчання стали невід'ємною частиною сучасної освіти, а їх застосування в процесі навчання стоять у довготривалій перспективі, значення дистанційного навчання, безумовно, буде зростати, а його можливості будуть оцінені серед викладачів і здобувачів освіти.

Мета дослідження: аналізувати результати анкетування здобувачів освіти 4-го і 6-го курсів медичних факультетів № 1 і № 2 Полтавського державного медичного університету (ПДМУ) і дослідити задоволеність студентів щодо ефективності, актуальності і переваг дистанційного навчання.

Матеріали і методи. Онлайн-опитування вітчизняних студентів 4-го і 6-го курсів медичних факультетів № 1 і № 2 ПДМУ проводили на платформі Google Form. Усього в анкетуванні взяли участь 60 студентів, які вивчали педіатричні дисципліни на кафедрі педіатрії №2 ПДМУ. Розроблена електронна анкета містила 32 запитання. Відповіді респондентів оцінювали за 5-бальною шкалою Лайкерта. Діапазон відповідей від «категорично не згоден» до «повністю згоден» був спрямований на оцінку сприйняття дистанційного навчання студентами як позитивне або негативне.

Анкетування здобувачів проводили анонімно, тільки за їхньою згодою.

Результати дослідження. Результати анкетування продемонстрували, що більшість респондентів досвід дистанційного навчання мали раніше, тобто до пандемії COVID-19 (83,7%). Свою задоволеність взаємодією з одногрупниками і викладачами під час онлайн-занять висловили майже половина анкетованих (49% і 44,5% відповідно). Однак 31,5% респондентів зазначили, що онлайн-навчання вимагає більших зусиль і часу на підготовку в порівнянні з очною освітою. Щодо питання про продовження використання онлайн-навчання лише 17% здобувачів віддали перевагу ексклюзивному онлайн-навчанню, тоді як більшість (87,3%) заявили, що вони хотіли б мати змішану форму навчання, коли певні компоненти навчальних програм розглядаються під час очних занять. Загалом, лише 9% респондентів засвідчили, що віддають перевагу онлайн-навчанню для засвоєння практичних компонентів, до яких належать педіатричні дисципліни.

Більше половини (55%) респондентів загалом були задоволені організацією і проведенням навчання в онлайн-форматі. Більше того, 47,5% опитуваних зізналися, що саме такий спосіб здобуття знань допоміг їм краще впоратися з труднощами в навчанні. Більшість студентів не відчували дискомфорту при оцінюванні їхніх навчальних досягнень (63,1%), хоч і почувалися схвильованими за свою успішність (40,5%). Результати опитування також показали, що здобувачі освіти не мають однакового рівня мотивації до онлайн-навчання в порівнянні з очним (46,3%).

На думку 94,5% респондентів, викладачі були добре підготовленими до онлайн-занять і володіли всіма необхідними для цього навичками, хоча 5,4% опитуваних повідомили про періодичні технічні неполадки й перебої мережі Internet, що ставали на заваді продуктивного навчального процесу. Значна частка здобувачів освіти вважає, що дистанційне навчання покращило їхнє навчання в малих групах (45,5%), самостійне навчання (76,5%), а також навички розв'язання проблем (44,5%). Майже 43% учасників анкетування вказали на позитивний вплив дистанційного навчання на результати письмового оцінювання.

Найбільш вагомими перевагами дистанційного навчання здобувачі освіти назвали: дистанційне навчання в найбільш зручному місці й часі без відриву від повсякденної діяльності (97%); підтримка інтерактивної онлайн-взаємодії викладачів і студентів на різних етапах навчання (91,5%); безперебійний доступ до джерел інформації, електронних баз знань незалежно від часу й відстані (74,5%); гнучкий графік навчання (65%); відсутність потреби витрачати час і кошти на дорогу до університету (63,1%); мотивація до особистісного розвитку, підвищення рівня самостійності й самоконтролю в процесі навчання (47,7%); можливість відчувати себе вдома в безпеці (24 %).

Найбільш значимим недоліком цього формату здобуття освіти для студентів стала відсутність безпосереднього спілкування з викладачем і з пацієнтом (81,5% і 87,5% відповідно). Також 34% респондентів повідомили про збільшення навантаження на них самостійними видами робіт із засвоєння навчального теоретичного матеріалу, порівняно з аудиторним навчанням. Про усвідомлення проблеми недостатнього оволодіння практичними навичками й неможливості відпрацювання компетенцій під контролем викладача повідомили 40,5% респондентів.

Обговорення результатів і висновки. Це дослідження було проведено з метою вивчення сприйняття студентами-медиками ПДМУ дистанційного навчання, їхньої задоволеності щодо ефективності, актуальності й переваг такого формату здобуття освіти. З цією метою на кафедрі педіатрії №2 було проведено анонімне анкетування віт-

чизняних студентів 4-го і 6-го курсів медичних факультетів № 1 і № 2. Здобувачі освіти, які брали участь у дослідженні, загалом були задоволені онлайн-навчанням і оцінюванням, хоча й мали деякі побоювання з цього приводу. Переважна більшість респондентів вважає позитивним досвідом навчання в дистанційному форматі, розцінюючи його як можливість для безперервного професійного саморозвитку, самостійного поглиблення теоретичної бази знань, вважаючи його зручним і доступним. Більше того, для майже половини опитаних цей спосіб здобуття знань дав змогу краще долати труднощі в навчанні. Основним недоліком дистанційного навчання студенти-медики назвали відсутність безпосереднього спілкування з викладачем і з пацієнтом, що може бути зумовлено нерішучістю в прийнятті важливих рішень без педагогічного контролю, а також невпевненістю при виконанні роботи в майбутньому як спеціаліста. У цілому, здобувачі не бачать ніяких перешкод щодо подальшого використання онлайн-навчання у вищій медичній школі, однак усвідомлюють важливість практичної складової у вивченні практичних компонент, до яких належать педіатричні дисципліни. Цей факт потребує безперервного вдосконалення технологій дистанційного навчання в галузі вищої медичної освіти шляхом імплементації доступних та інноваційних методів, інтерактивних методик навчання, широкого використання сучасних освітніх цифрових платформ і ресурсів для покращення клінічного мислення і професійних компетенцій майбутніх лікарів.

Список використаної літератури

1. Ibrahim NK, Al Raddadi R, AlDarmasi M, et al. Medical students' acceptance and perceptions of e-learning during the Covid-19 closure time in King Abdulaziz University, Jeddah. *J Infect Public Health*. 2021;14(1):17–23. doi:10.1016/j.jiph.2020.11.007
2. Loda T, Löffler T, Erschens R, Zipfel S, Herrmann-Werner A. Medical education in times of COVID-19: German students' expectations - A cross-sectional study. *PLoS One*. 2020;15(11):e0241660. doi:10.2196/20963
3. Tayem YI, Almarabbeh AJ, Abo Hamza E, Deifalla A. Perceptions of Medical Students on Distance Learning During the COVID-19 Pandemic: A Cross-Sectional Study from Bahrain. *Adv Med Educ Pract*. 2022;13:345-354
4. Wilcha RJ. Effectiveness of virtual medical teaching during the COVID-19 crisis: systematic review. *JMIR Med Educ*. 2020;6(2):e20963. doi:10.2196/20963
5. Застосування інноваційних методів навчання на кафедрі педіатрії № 2 / С. М. Танянська, І. О. Коленко, Н. В. Кузьменко, В. Є. Танянська // Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки : матеріали навч.- наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 24 березня 2022 р. – Полтава, 2022. – С. 290–291.
6. Іваницька Т.А. Оцінка ефективності дистанційного навчання з точки зору здобувачів вищої медичної освіти / Т.А. Іваницька, Н.В. Кузьменко, Є.Є. Петров, С.І. Треумова // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти». УМСА. Полтава, 2021. – С.108-111.
7. Мочульська О. М. (2021). Особливості дистанційного навчання на кафедрі дитячих хвороб з дитячою хірургією Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського МОЗ України (аналіз результатів анкетування студентів). *Медична освіта* (2). С. 47–53.
8. Сікорська О. О., Орду К. С. Дистанційна освіта у закладах вищої медичної освіти України: недоліки та переваги // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Вип.84, т. 2 – 2021. – С.75-78.

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ

Куценко Н.П., Прокопенко В.В.

Фаховий медико-фармацевтичний коледж
Полтавського державного медичного університету

Висвітлено поняття інформаційно-освітнього середовища дистанційного (електронного) онлайн-навчання в процесі вивчення предметів гуманітарного циклу; визначено фактори, які сприяють його поширенню в сучасній системі освіти; виокремлено переваги й недоліки дистанційного навчання; детально проаналізовано основні типи навчальних програм, необхідні для ефективнішого впровадження дистанційних методів у навчальний процес закладів вищої освіти.

Ключові слова: електронне навчання, інформаційні технології інформаційно-освітнє середовище, навчальні програми, відеоконференції.

The article reveals the concept of the information and educational environment of distance (electronic) online learning in the process of studying subjects of the humanitarian cycle, determines the factors that contribute to its spread in the modern education system, highlights the advantages and disadvantages of distance learning, and also analyzes the main types of educational programs in detail, necessary for more effective implementation of distance methods in the educational process of higher education institutions.

Keywords: electronic learning (E-learning), information technologies, information and educational environment, educational programs, video conferences.

Актуальність дослідження зумовлена активним залученням мобільного інформаційного середовища в освітній процес закладів вищої та фахової передвищої освіти, зважаючи на нещодавні події, пов'язані з пандемією COVID-19 і повномасштабною агресією російської федерації проти нашої держави. У цей складний для України час дистанційне онлайн-навчання доповнює собою вже відомі форми навчання й дозволяє оперативнo змінювати стратегії освітнього процесу. Використання принципово нового інструментарію, який отримав викладач у процесі впровадження елементів електронного навчання (E-learning) у освітню практику закладу освіти, сприяє ефективному використанню часу й забезпечує безпечніше освітнє середовище.

Мета дослідження полягає в аналізі найбільш ефективних шляхів оптимізації дистанційного онлайн-навчання під час опанування гуманітарних дисциплін.

Поява нових мультимедійних різновидів інформаційно-комп'ютерних технологій у нашій державі та їх усе ак-

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АНАЛІЗ УСПІШНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ХІРУРГІЇ В УМОВАХ АУДИТОРНОЇ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ <i>Крижановський О.А., Должковий С.В., Шейко В.Д.</i>	126
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Крутікова Е. І., Громова А. М., Мартиненко В. Б., Орлова Ю. А., Зелінка-Хобзей М. М.</i>	128
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЕДЬЮТЕЙНМЕНТУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ <i>Ксьонз І. В., Гриценко Є. М., Пилипюк Є. В., Овчар О. В., Закогодна О. Е.</i>	130
СУЧАСНИЙ ВИКЛАДАЧ МЕДИЧНОГО ВИШУ: ЯКІ РИСИ ТА ЯКОСТІ ЙОМУ ПРИТАМАННІ? <i>Кузь Г.М., Єрис Л.Б., Тесленко О.І., Баля Г.М., Кузь В.С.</i>	132
ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ № 2 ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ <i>Кузьменко Н.В., Пода О.А., Таняньська С.М., Несіна І.М., Коленко І.О.</i>	135
ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ <i>Куценко Н.П., Прокопенко В.В.</i>	137
ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ШЛЯХОМ УПРОВАДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ <i>Куценко Н.П., Сизоненко Н.В., Солод А.В., Ниркова Ю.В., Наливайко Л.Г.</i>	139
ТЕХНОЛОГІЯ ЕДЬЮТЕЙНМЕНТУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНОГО ЗВО: ДОЦІЛЬНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ Й ПЕРЕВАГИ <i>Лещенко Т.О., Жовнір М. М.</i>	141
МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ <i>Лещенко Т.О., Шевченко О.М.</i>	143
ЗНАЧЕННЯ І ПРОЦЕДУРА ВИЗНАННЯ В УКРАЇНІ ДОКУМЕНТІВ ПРО ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ, ЗДОБУТИХ У ІНОЗЕМНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ <i>Липій Є.А., Харченко Т.О.</i>	146
КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «НАДНИРКОВІ ЗАЛОЗИ» НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ <i>Лисаченко О.Д., Шепітько В.І., Борута Н.В., Стецюк Є.В., Пелипенко Л.Б., Вільхова О.В., Скотаренко Т.А., Волошина О.В.</i>	148
ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТАХ РОЗВИНУТИХ КРАЇН СВІТУ <i>Ліхачов В.К., Макаров О.Г., Добровольська Л.М., Тарановська О.О., Ващенко В.Л.</i>	149
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Лобань Г.А., Фаустова М.О., Чумак Ю.В.</i>	152
THE METHODOLOGY OF TEACHING "MAXILO-FACIAL SURGERY" AS A BRANCH OF THE DISCIPLINE "SURGICAL STOMATOLOGY" AT THE CURRENT STAGE OF THE TRAINING OF STOMATOLOGISTS, TAKING INTO ACCOUNT THE EXPERIENCE OF POLTAVIA AND SAMARKAND MEDICAL UNIVERSITIES <i>Lokes K.P., Rizaev Zha A., Avetikov D.S.</i>	153
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФАРМАКОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ <i>Луценко Р.В., Сидоренко А.Г., Чечотіна С.Ю., Луценко О.А., Петрова Т.А., Капустник Ю.О.</i>	154
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕТАПНОГО ЕПІКРИЗУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ХІРУРГІЇ <i>Люлька О.М., Ляховський В.І., Немченко І.І., Городова-Андрєєва Т.В., Лисенко Р.Б., Краснов О.Г.</i>	156
ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Ляховський В.І., Немченко І.І., Лисенко Р.Б., Люлька О.М., Краснов О.Г., Городова-Андрєєва Т.В.</i>	158
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ <i>Максименко Н.В., Іотова І.М.</i>	160
ВІД ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК – ДО КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ <i>Марченко І.Я., Ткаченко І.М., Шундрік М.А., Браїлко Н.М.</i>	161
МАСОВІ ВІДКРИТІ ОНЛАЙН-КУРСИ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА <i>Мелашенко О.І., Фесенко М.Є., Зюзіна Л. С., Козакевич В.К., Соловійова Г.О.</i>	163
АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА СУЧАСНИМИ СТАНДАРТАМИ <i>Мищенко І.В., Коковська О.В., Юдіна К.Є., Павленко Г.П., Жукова М.Ю.</i>	165
МОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Могильник А. І.</i>	167